

Bojan Prašnikar

Ivanka Bošnjak je iz Pariželj pri Braslovčah prišla učiti v Gornji Grad in se tam poročila s komercialistom Stanetom Prašnikarjem, ki so ga oblasti želele imeti za direktorja trgovskega podjetja Žitar v Šmartnem ob Paki. On pa ne. Zato je oblast zvito z dekretom prestavila v Šmartno tovarišico Ivanko. In tako je Šmartno ob Paki leta 1949 dobilo direktorja in učiteljico. Najprej sta živela kot podnajemnika pri Bizjaku blizu železniške postaje, nato so se naselili v stanovanje nad današnjo trafiko in potem končno čez cesto preuredili staro hišo. Bojan se je rodil 3. februarja 1953, tri leta za prvorojencem Janezom. V prvi razred je hodil kar štiri leta, saj so stanovali čisto blizu šole in je že s štirimi leti prvič sedel k materi v zadnjo šolsko klopo. Ko je šlo zares, je bila mati v šoli do njega dosti bolj stroga kot do sošolcev, strogost je prenesla še domov, kjer pa se je fant, ki je bil celo osnovno šolo odličnjak, očeta bolj bal kot matere. Oče, ki je postal direktor trgovskega podjetja Oljka, je kot nekdanji Sokol v družino vnašal športnega duha. Prve smučke, ki jih je pri sedmih letih prinesel

Dedek Mraz, je Bojan zlomil že kar prvo jutro, ko se je neučakan še v mraku zaletel v drevo.

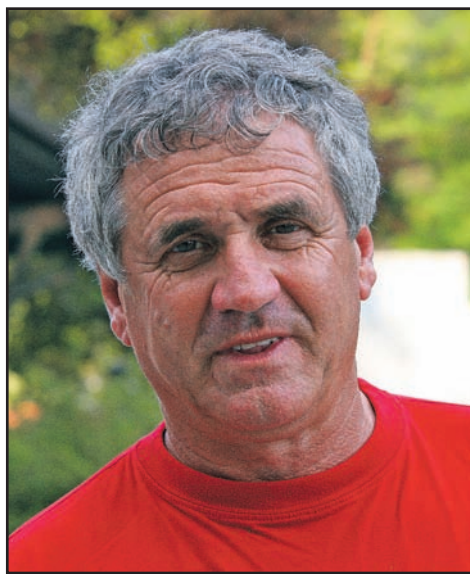
Družina otrok, v kateri so bili Napotnikov Drago in Minka, Bankova brata, Travnerjev Miro, ... se je dobivala na njihovem ali sosedovem dvorišču. Partizani, Indijanci, borbe med Šmartnim in Rečico, tabornjenje na Hvaru in v Beli krajini. Mulariji je bil vzor difovec Božidar Kotnik, ki je študiral v Beogradu. Sošolec in prijatelj je bil tudi zgodovinar Lojz Podgoršek. Fantov doma niso pretirano mučili z delom, malo sta kosila, pomagala na vrtu in v vinogradu ter vsak dan hodila k Podgorškomu po mleko.

Bojan je že zgodaj zbolel na pljučih in bil oproščen telovadbe. Ampak nad nogometom se je tako navdušil, da je od drugega razreda skrivaj hodil na treninge. Šele v šestem razredu je spet smel k telovadbi. Treniral je z mladinsko ekipo, ki jo je vodil brat, a na tekmi je prvič zaigral šele pri štirinajstih letih. Bos. Tistega leta je v klubu pobral vse stare nogometne čevlje in pri sosedu čevljarju in nogometašu Ivču Rudniku iz njih napravil šest uporabnih parov. Tudi žoge se je naučil zašiti. Sicer pa je vsake počitnice izkoristil za zaslužek: v Gorenju za trakom, v kamnolomih, v mizarski delavnici, v kmetijski zadruzi pri obiranju hmelja, tlačenju silosa - zaradi nogometnih treningov, je traktor vozil od polnoči do dvanajste ure.

V osnovni šoli se je navduševal nad elektrotehniko, a ga oče ni pustil v Maribor, uredil mu je uk pri finomehaniki, ki pa je delavnico zaprl tri dni po tem, ko sta se prvič videla. Tako je pristal na celjski gimnaziji in vožnja z vlakom je eden najlepših spominov na srednješolska leta. V gimnaziji so ga malo mučili tuji jeziki, drugače pa je šlo. Da se je izognil pevskega zboru, se je profesorju Vrtačniku zlagal, da je bolan na pljučih - pri tem pa za gimnazijo nastopal v vseh ekipnih športih, pa še v krosu in smučanju. Takrat je že igral za mladinsko nogometno ekipo Šmartnega. Ker je bil

bolj šibke postave, je več uporabljal možgane, bil je hiter, spreten in iznajdljiv. Pri šestnajstih letih je že začel igrati za člansko ekipo.

Hkrati je bil pod mentorstvom nogometnega trenerja Janka Goričnika z Jožetom Krajncem in Petrom Krajncem med najbolj aktivnimi v mladinski organizaciji, napravili so mladinski klub in prirejali ples. Na svojem maturantskem plesu Bojan ni plesal, saj enostavno ni imel časa hoditi na plesne vaje. Po bratovem zgledu se je odločil za študij ekonomije, pa hkrati opravil sprejemne izpite na Fakulteti za telesno kulturo, kjer je tu-

di ostal. Živel je pri svojem vzorniku, prijatelju in bratu Janezu, na fakulteti je redno študiral, tekmoval zanj v raznoraznih športih, v Šmartno se je trikrat na teden vozil na nogometne treninge, konec tedna so bile tekme. Pozimi je ves čas preživljal na smučeh. V drugem letniku je na nogometni tekmi v Mariboru dobil udarec v vranico, ki so mu jo morali odstraniti. Navkljub neugodni prognozi je že po nekaj mesecih spet igral prvenstvene tekme. Tisto leto seveda ni opravil študijskih pogojev, zato se je zaposlil na osnovni šoli v Šmartnem, kjer so kmalu vsi igrali nogomet, ustanovil pa je tudi močno žensko rokometno ekipo.

Naslednje leto se je vrnil k študiju in po zadnjem opravljenem izpitu se je leta 1976 takoj zaposlil na Zvezi telesnokulturnih organizacij v Velenju, kjer je organiziral in spodbujal razvoj športa, potem pa že z diplomom v žepu leta 1979 sprejel službo na celjski gimnaziji. Še prej je v pičlem letu dni, z mnogimi izhodi in ugodnostmi, odslužil domovini kar v Ajdovščini, v protiletalski enoti. Leta 1982 se je zaposlil na velenjski rudarski šoli, kjer je bil nekaj časa tudi vršilec dolžnosti direktorja. Leta 1993 je sprejel usodno odločitev in postal poklicni nogometni trener.

Ker je dal prednost študiju, je kljub ponudbam večjih klubov najbolj plodna leta kot igralec preživel v svojem Šmartnem. S to ekipo je v tedanji Slovenski nogometni ligi leta 1981 osvojil prvo mesto, bil je strah in trepet vratarjev, saj je bil kar v štirih sezonah najboljši strellec te lige. Je drugi strellec Slovenske nogometne lige vseh časov! Za Šmartno je v karieri dosegel preko petsto golov. Iz Šmartnega ob Paki je šel leta 1984 za denar za pet let igrati v Avstrijo.

Trenersko pot je začel s šmarško pionirsko ekipo, leta 1979 je za šest let prevzel prvo ekipo Šmartnega, med igranjem v Avstriji je bil pet let trener Elkroja. Od leta 1989 do 1992 je vodil celjski Ingrad Kladivar, potem nekaj mesecev Muro, nato Olimpijo, Rudarja in v letih

1996 do 2000 še Maribor, s katerim se je uvrstil celo v ligo prvakov. Pa spet Olimpija leta 2001, Šmartno ob Paki in Maribor. Leta 2004 je šel služiti denar k AELu na Ciper, leta 2006 za eno leto k ajdovskemu Primorju. Ker je bil vseskozi aktiven v strokovnih telesih nogometne zveze Slovenije, je bil tudi slovenski selektor - prvič v letih 1992 do 1994, drugič v letu 1998 in tretjič v letih 2002 do 2004.

Življenjske sanje so se mu uresničile, ko je leta 2006 postal trener kluba Energie Cottbus v Bundesligi. Klub je v prvem letu uspel obdržati v ligi. Bili so nominirani za največje športno presenečenje v Nemčiji, na gala prireditvi je poba iz Šmartnega ob Paki prepoznal nemški predsednik, kosil je s kanclerko Angelom Merkel - leta 2008 sta bila edina vpisana gosta v petstoletni zlati knjigi mesta Cottbus. V Nemčiji je šele spoznal, kako velepomemben je nogomet v svetu. Tudi zaslužki so čisto nekaj drugega ... Po dveh sezonah se je vrnil, v letih 2010 in 2011 je vodil Rudarja in nato še tri mesece Olimpijo. Od 7. marca letos je v pokoju. Bil je zahteven, trmast trener, ki je navadno klub popeljal v sam vrh, potem pa kmalu odšel - mnogokrat zaradi svoje trme in kljubovalnosti. Od vseh golov, ki jih je dal kot igralec, si je morda najbolj zapomnil tistega na začetku kariere, ki ga ni dal - stal je le meter pred praznimi vrati, vse premislil, vse naredil po pravilih, pa žogo počil v tla in čez gol. Kljub temu njegove vitrine krasijo številni pokali, priznanja Nogometne zveze Slovenije, priznanje prve lige, zaslužno članstvo v UEFA, bil je športnik občine Velenje 1974, športnik Šmartnega ob Paki ... Vso kariero ima s časopisnimi izrezki dokumentirano v desetih obsežnih zvezkih.

Nogomet je v Prašnikarjevem življenju od mladega zasedal prvo mesto. Postavil si je ostre meje med športom in zabavo, ljubezen iz študentskih časov je po skoraj desetletju izpadla iz prve lige ... Šele leta 1986 mu je - najboljšemu smučarju med nogometaši in najboljšemu nogometašu med smučarji - dobesedno prekrizala smučino enajst let mlajša Velenjčanka Bernarda Lukič. Poročila sta se 8. januarja 1987 in že kar ob koncu iste pomladanske sezone - 11. junija - se jima je rodil Luka, po tehtnem premisleku pa 8. avgusta enajst let kasneje še Lara. Luka študira poslovno ekonomijo in igra nogomet pri Dobu, osnovnošolka Lara pa brca žogo pri Škalah. Ves skopo odmerjen skupen prosti čas dobro izkoristijo, prepotovali so Evropo, presmučajo vse zime. Bojanu neskončno prija morje in že četrto stoletja poletja preživljajo v Premanturi. Bernarda je ves čas zaposlena v Gorenju, v času Bojanove nezanesljive poklicne poti je bila jamstvo preživetja družine, ki je sprva živela v Prašnikarjevi hiši, potem pa se leta 1998 preselila čez železnico v svojo.

Na Malem Vrhu so kupili vinograd in Bojan se je resno lotil pridelave vina, od tisoč litrov pa ga sam spije le uboge tri. Morda bo ta rezultat zdaj, ko je v pokoju, uspel izboljšati - če ga ne bodo spet poklicali (morda v angleščini) iz kakšnega kluba: »Hej, Bojan, daj no, vsaj za pol leta nam pridi pomagat!«.

■ **Vlado Vrbič**